

**Моніторинг досягнень вихованців
згідно Базового компоненту дошкільної освіти
2024-2025 навчальний рік**

На виконання Закону України «Про дошкільну освіту» щодо обов'язкового виконання Базового компонента дошкільної освіти та вимог освітньої програми, Положення про внутрішню систему якості освіти КЗ «ДНЗ № 72 ВМР», річного плану роботи КЗ «ДНЗ № 72 ВМР» на 2024-2025 навчальний рік у період з 19.05.2025 до 29.05.2025, з метою забезпечення внутрішнього контролю за діяльністю педагогічних працівників, якістю освітнього процесу з вихованцями та визначення його результативності, оцінки динаміки розвитку та сформованості життєвої компетентності дошкільників було здійснено підсумкове вивчення «Моніторинг успішності вихованців».

Мета підсумкового вивчення - проаналізувати роботу вихователів та інших педагогічних працівників щодо якості надання освітніх послуг, виконання дошкільниками державних стандартів дошкільної освіти та визначити рівень сформованості їх життєвої компетентності згідно вимог освітньої програми.

Підсумкове вивчення проводилося у:

- старшій групі № 1 (вихователі Кравченко Альона, Проноза Людмила);
- старшій групі № 2 (вихователі Масюта Надія, Рябоконт Катерина);
- старшій групі № 3 (вихователі Малик Наталія, Пустовіт Олена);
- старшій групі № 11 (вихователі Куліш Тетяна, Пархоменко Тамара);
- всіх інших вікових групах (за результатами педагогічної діагностики дошкільників).

Одним із головних завдань дошкільної освіти є формування життєвої компетентності дитини, розкриття її творчих здібностей, набуття соціального досвіду, готовності до навчання у початковій школі. У Базовому компоненті дошкільної освіти зведено норми і положення, що визначають державні вимоги до обов'язкових компетентностей та результатів освіти дитини дошкільного віку 6 (7) років.

Важливим показником результативності роботи ЗДО є забезпечення якості освіти, а критеріями - показники особистісного зростання кожної дитини: що адекватніше, ефективніше та різноманітніше дитина розв'язує поставлені навчальні та життєві завдання/проблеми, то вища оцінка роботи педагогів і ЗДО загалом. Одним з інструментів утілення моделі якісної дошкільної освіти є моніторинг, який включає контроль, перевірку, оцінювання, накопичення статичних даних про дитину та їх аналіз, розглядає результати розвитку дитини з урахуванням способів їх досягнення. Метою моніторингу є виявлення ступеня відповідності результатів діяльності ЗДО державним стандартам і вимогам дошкільної освіти. Учасниками моніторингу в ЗДО є діти усіх вікових груп.

Основними документами щодо проведення моніторингу якості дошкільної освіти були:

- Закон України «Про дошкільну освіту»
- Порядок проведення моніторингу якості освіти (наказ МОН від 16.01.2020 № 54)

- Методичні рекомендації з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах дошкільної освіти (наказ Державної служби якості освіти України від 30.11.2020 № 01-11/71)

- Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти у комунальному закладі «Дошкільний навчальний заклад № 72 Вінницької міської ради»;

- Програма розвитку комунального закладу «Дошкільний навчальний заклад № 72 Вінницької міської ради» на 2025-2027 роки та інші нормативні акти.

Вивченням встановлено, що заклад дошкільної освіти, в основному, забезпечений необхідними в освітній роботі навчально-методичними посібниками, програмами, демонстраційним навчально-ігровим матеріалом, дитячою літературою, необхідною для занять з дітьми тощо. У 2024/2025 навчальному році педагогічний колектив закладу продовжував працювати за освітньою програмою для дітей від 2 до 6(7) років «Дитина». Вибір програми погоджений з батьками, які є також учасниками освітнього процесу.

У ході підсумкового вивчення встановлено, що на виконання вимог БКДО та освітньої програми педагогічні працівники закладу дбають про організацію освітнього середовища у вікових групах. Створення різноманітних предметно-ігрових розвивальних осередків у вікових групах дозволяє забезпечити психолого-педагогічні умови повноцінного і різнобічного розвитку дітей, виховання їх ініціативності та творчості. Стимулюванню творчості педагогів у вирішенні даної проблеми сприяли огляди-конкурси закладу та груп до нового навчального року, конкурс на краще втілення авторського проєкту «Зонування групових приміщень та змістове наповнення групових осередків», який відбувся у серпні 2024 року. Відповідно до Професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти» серед професійних компетентностей вихователя виділено проєктувальну - здатність організовувати та проєктувати освітні осередки за принципами універсального дизайну та розумного пристосування.

Встановлено, що у закладі створені належні умови для виховання, розвитку і навчання дітей; в усіх вікових групах організоване безпечне предметно-ігрове середовище, до складу якого входять розвивальні осередки:

- ігровий
- сенсорно-пізнавальний
- осередок мовлення, читання і письма - природознавчий
- художньо-естетичний (художньо-продуктивний, театральний, музичний)
- осередок трудового виховання
- осередок здоров'я
- етнографічний осередок
- осередок усамітнення та відпочинку (психологічного розвантаження) та ін.

Розвивальні осередки оснащуються, по можливості, відповідно вимог. Найбільш якісно організовано середовище та його змістовність у групах №№ 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10.

Результати, отримані під час вивчення освітнього процесу у всіх вікових групах, свідчать про те, що робота ведеться на належному рівні. Процеси

життєдіяльності протягом дня здійснюються відповідно до режиму дня, інтересів та запитів дітей.

Для стимулювання розвитку дітей і своєчасного виявлення та усунення недоліків в освітньому процесі комплексне оцінювання здійснюється двічі на рік (вересень, травень).

Для кожної вікової групи ці критерії індивідуальні, добирають їх з усіх розділів освітньої програми, узгоджуючи їх з освітніми напрямками Базового компонента дошкільної освіти. Таблиці оцінювання скомпоновані відповідно до віку дитини (молодший дошкільний вік, середній дошкільний вік, старший дошкільний вік).

Під час моніторингу педагоги враховували три основні принципи: створення умов для розкриття певних знань, максимальна реалізація навичок дитини, спрямованість на підвищення результативності освітнього процесу. Також педагоги дотримувались певного алгоритму:

- використання діагностичного інструментарію;
- використання методів і прийомів (методика обстеження), які допомагають виявити фактичний різнобічний рівень розвитку дитини;
- за результатами освітньої роботи – визначення рівня засвоєння знань (високий, достатній, середній, початковий).

Для здійснення комплексного оцінювання педагоги проводили: спостереження за дітьми (безпосередні, опосередковані), індивідуальні заняття, дидактичні ігри та вправи, розвивальні ігри, бесіди. Також використовували доручення, як один із видів природного експерименту, вивчали продукти праці дошкільнят (малювання, ліплення, аплікації, конструювання, художньої праці, мовленнєвої творчості).

Наслідки вивчення свідчать, що в цілому, в усіх вікових групах освітній процес спрямовано на формування дитячої особистості, підготовку її до органічного, безболісного входження до соціуму, природного і предметного довкілля через освоєння основних видів життєдіяльності, сприяє набуттю дитиною різних компетентностей відповідно до освітніх напрямів, визначених інваріантною складовою Базового компонента дошкільної освіти, а також у напрямку забезпечення реальної наступності та безперервності між дошкільною та початковою ланками, інтеграції родинного і суспільного виховання.

В усіх групах створено міні-методичні кабінети, де накопичено та систематизовано дидактичний, наочний, методичний матеріал для організації освітнього процесу з дітьми відповідного віку за Базовим компонентом дошкільної освіти та Освітньою програмою для дітей від 2 до 7 років «Дитина». Серед найбільш змістовних, що охоплюють усі напрями навчання та виховання, слід відмітити міні методкабінети груп №№ 2 (Рябоконт Катерина, Масюта Надія), № 3 (Малик Наталія, Пустовіт Олена), № 4 (Нетребська Тетяна), № 6 (Мельник Світлана), № 9 (Гончар Анастасія), №10 (Шликова Наталія, Шоломицька Ольга).

Отримані результати моніторингу досягнень дітей дали педагогам змогу визначити, які з пройдених тем діти засвоїли недостатньо, а тому важливим буде посилення роботи з відповідної теми, перегляд запланованих форм роботи, тем, тощо.

В ході контрольно-діагностичного обстеження на кінець 2024-2025 навчального року було охоплено 193 дитини, що склало 74 відсотки від загальної кількості вихованців.

Обстежено 29 дітей в групах для дітей віком до 3 років. З них 8 (28%) дітей мають високий рівень, 11 (38%) – достатній, 10 (34%) – середній. Виходячи з аналізу досягнень дітей віком до 3 років можна зробити висновок, що загалом робота проведена на достатньому рівні.

За результатами моніторингу успішності зроблено висновок:

- діти груп для дітей віком до 3-х років (вихователі Мельник Світлана, Бабій Ніна, Дець Валентина):
 - класифікують предмети за кольором, формою — 74,7 %;
 - знають, називають, розрізняють свійських та диких тварин — 74,7 %;
 - сформоване поняття «мало», «багато» — 83 %;
 - сформовані елементарні уявлення про природу – 83 %.
 - розрізняють на смак овочі, фрукти – 83 %

Словник дітей збагачений словами — назвами, словами — діями, словами — ознаками. Малюки роблять спроби встановити елементарні причинно — наслідкові зв'язки між предметами та діями з ними, діють відповідно до вказівок дорослих, розмовляють короткими реченнями, розповідають вірші за допомогою вихователя.

Найкращі показники з освітніх напрямів: «Гра дитини», «Дитина у природному довкіллі», «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі». Слід посилити роботу з освітніх напрямів «Дитина у світі мистецтва», «Особистість дитини», «Дитина і соціум», особливу увагу приділити освітньому напрямку «Мовлення дитини».

Діти молодшого дошкільного віку (групи № 4 – Нетребська Тетяна, група компенсуючого типу № 10 – Шликова Наталія, Шоломицька Ольга, № 12 – Хрустовська Віра) мають елементарні уявлення про сім'ю і родину. Вміють визначати стан погоди, називають пори року та їх характерні ознаки. У дітей сформовані уявлення про рівність – нерівність груп предметів, оперують поняттями «багато», «мало», «один»; порівнюють предмети за довжиною, шириною, називають їх форму, відповідають на запитання дорослого за змістом художнього твору, розповідають на пам'ять невеликі за змістом вірші; викладають і рахують до 3; використовують математичну термінологію.

Обстежено 38 дітей молодшого дошкільного віку, з них: 4 (11%) дітей мають високий рівень, 21 (55%) дітей – достатній, 13 дітей (34%) – середній. Аналіз діагностування дітей молодшого дошкільного віку показав, що робота педагогів з усіх освітніх ліній була на достатньому рівні.

Вихованці груп молодшого дошкільного віку правильно вживають іменники — назви тварин, рослин, дерев, птахів – 4 %;

при розмові використовують прості поширені речення, мовленнєвий етикет – 64,5 %;

називають та розрізняють властивості предметів – 66,2 %;

правильно визначають і називають кольори — 77,4 %.

Проте, вихователями молодших груп не достатньо уваги приділяється роботі з формування у дітей звукової культури мовлення, розвитку елементарних

уявлень про час і простір. Актуальним залишається формування у молодших дошкільників навичок спілкування, формування пізнавальної активності та екологічно доцільної поведінки. Причини: недоліки в плануванні та проведенні індивідуальної роботи з дітьми з початковим рівнем розвитку психічних процесів та з вадами звуковимови; відсутній диференційований підхід щодо підбору завдань.

У наступному навчальному році посилити роботу з освітніх напрямів «Дитина у світі мистецтва», «Особистість дитини», «Дитина і соціум», особливу увагу приділити освітньому напрямку «Мовлення дитини».

Вихованці груп середнього дошкільного віку (№ 5 – Кучерук Галина, № 7 – Павелко Анжела, група компенсуючого типу № 9 – Гончар Анастасія) називають пори року, визначають зміни в рослинному і тваринному світі, класифікують об'єкти: дерева, кущі, квіти, овочі, фрукти, тварини; групують та систематизують предмети; називають та розрізняють геометричні фігури; володіють прийомами накладання, прикладання.

Обстежено 59 дітей середнього дошкільного віку, з них: 15 (25%) дітей мають високий рівень, 37 (62%) дітей – достатній, 7 дітей (12%) – середній.

Вихованці середніх груп:

- орієнтуються в сезонних змінах — 83,2 %;
- знають назву дерев (3-4 назви) — 83,2 %;
- класифікують домашніх та диких тварин – 83,2 %;
- правильно вживають дієслівні та прикметникові форми — 74 %;
- вільно утворюють прикметникові форми — 74 %.
- вільно викладають і групують предмети до 79 %, вживають математичні терміни — 79 %.
- правильно називають та розрізняють кольори — 80 %;
- знають, називають, розрізняють геометричні фігури – 86,6 %
- вміють слухати та діяти за словесною інструкцією вихователя — 63 %;
- вільно викладають і групують предмети до 4 - 67 %.

Проте, вихованці середніх груп не завжди вміють регулювати свою поведінку, існують проблеми щодо звуковимови у дітей. Тому, вихователям потрібно вправляти дітей в комунікативній спрямованості на партнера по спілкуванню, виховувати повагу до дорослих та однолітків, удосконалювати правильну вимову всіх звуків.

За результатами діагностування зроблено наступні висновки: в цілому робота ведеться на достатньому рівні, але потрібно активізувати роботу з освітніх напрямів «Дитина і соціум», «Мовлення дитини».

Упродовж 2024-2025 н.р. у закладі функціонувало 4 групи дітей старшого дошкільного віку, а саме: група № 1 «Капітошка» (вихователі Кравченко Альона, Проноза Людмила), група № 2 «Дзвіночки» (вихователі Масюта Надія, Рябоконь Катерина), інклюзивна група № 3 «Метелик» (вихователі Малик Наталія, Пустовіт Олена), група компенсуючого типу № 11 (вихователі Куліш Тетяна, Пархоменко Тамара), що налічували 89 дітей.

За результатами моніторингу динаміки досягнень дітей старшого дошкільного віку (показники засвоєння Програми та Базового компоненту дошкільної освіти) до школи підготовлено 79 дітей, з яких:

37 % мають високий рівень готовності до навчання у школі. Діти мають запас знань ті уявлень відповідно програмовим вимогам та вимогам БКДО. Вміють аналізувати, порівнювати, виділяти головні ознаки, у них розвинуте вміння бачити зв'язки та закономірності, здатні робити елементарні логічні висновки.

Уміють керувати своєю поведінкою, будувати взаємовідносини з однолітками, приймаючи подвійну позицію в процесі спільної діяльності. Розуміють роль вчителя, свою роль майбутнього учня.

58 %- дітей мають достатній рівень готовності до навчання у школі. Сформована мотиваційної готовність, що є важливим компонентом психологічної готовності дітей до навчання в школі. Орієнтуються на зразок, копіюють його, розуміють та відтворюють завдання. Володіють узагальненими формами мислення і основними логічними операціями, смисловим запам'ятовуванням.

5 %- дітей мають середній рівень готовності до навчання у школі. У них виникли ускладнення при виконанні завдань. Не в повній мірі сформовані уміння виділяти суттєве в явищах навколишньої дійсності, порівнювати їх, бачити подібне і відмінне; знаходити причини явищ, робити висновки. Діти показали недостатній рівень розвитку дрібної моторики, слухової пам'яті, сприйняття, розвитку фонематичного слуху. Не завжди виконують завдання самостійно, іноді тільки з допомогою дорослого.

Як показало вивчення роботи старших груп, педагоги КЗ «ДНЗ № 72 ВМР» при підготовці старших дошкільнят до навчання в школі велику увагу приділяють не лише формуванню спеціальних умінь, а найголовніше – створюють умови для формування здатності емоційно реагувати на навколишній світ, міркувати, планувати власну діяльність, працювати у групах, доводити роботу до кінця, достатньо уваги приділяють розвитку критичного мислення, що є найважливішими чинниками у формуванні успішної навчальної діяльності.

За результатами діагностики рівня засвоєння програмового матеріалу дітьми старших груп можна зробити висновок, що матеріал за всіма освітніми лініями засвоєний всіма дітьми.

Відповідно до вимог програми вихованцям надавались знання про навколишній світ, природу, проводилось навчання лічбі, розвивались кількісні уявлення в межах 10, багато уваги приділялось операціям з множинами, вимірюванням умовними мірками, розвитку окоміру, формуванню уявлень про геометричні фігури, час, просторові відношення.

Щодо формування мовленнєвої компетенції, то результати обстеження показали, що діти перевірених груп, називають предмети та явища навколишнього світу, їх дії, ознаки, групують їх за ознаками; знають свої імена і прізвища, імена друзів, батьків, інших близьких родичів, вихователів. Усі діти розуміють за малюнком про що розповідається в книжці. Більшість дітей вільно спілкуються з однолітками та дорослими, відповідно до етичних норм, вживаючи звертання. Вірно будують запитання, однак не завжди можуть дати поширену відповідь на поставлені їм запитання. Середній рівень мовленнєвої готовності у випускників старших груп -100%.

Усі діти розповідають напам'ять невеликі вірші, однак рівень виразності мовлення, за невеликим виключенням, невисокий. При складанні розповідей у дітей переважають прості речення. Низький рівень використання у розповідях епітетів, порівнянь, метафор. Якість діалогічного мовлення переважає над якістю монологічного, знижений рівень розгорнутих висловлювань. Причиною цього є недостатня робота по збагаченню форм та функцій усного мовлення, недостатній рівень розвитку внутрішнього мовлення.

Діти мають уявлення про структуру мовлення, уміють виділяти речення із тексту. Переважна більшість дітей на достатньому рівні уміють визначати місце слова у реченні, кількість слів, знаходити слово на заданий звук, розрізняють голосні та приголосні звуки, тверді та м'які приголосні, як вони позначаються схематично, можуть вільно схематично написати речення.

Для визначення рівня засвоєння програмових знань обстеження проводилось в кінці кожного кварталу.

Результати підсумкових занять засвідчили про достатній рівень роботи педагогів групи по засвоєнню програмових знань, в результаті чого якісний рівень знань дітей істотно змінився у порівнянні з початком року.

Аналіз робіт зображувальної діяльності виявив наступне: діти в основному вміють виділяти ознаки предмета, відносно передавати розмір, колір в предметному малюванні. В сюжетному передавати нескладний сюжет, витримувати композиційність, виразність, взаємозв'язок між особами. В декоративному – самостійно складати узор, прикрашати орнаментом плоскі паперові форми. Теж стосується і аплікації. Однак низький рівень умінь користуватися ножицями. Оволоділи дошкільнята основними прийомами ліплення, але не всі знають їх назви.

Наслідки обстежень та підсумкових занять свідчать, що у більшості випускників розвинене диференційоване сприймання, логічне мислення, володіння розумовими діями аналізу, синтезу, порівняння, узагальнення, групування тощо необхідних для свідомого засвоєння знань про навколишній світ. Діти уміють розв'язувати нескладні логічні та математичні задачі, виділяти звуки, розрізняти просторові і кількісні відношення речей. Це свідчить про належний рівень розумової готовності до навчання.

У більшості дітей сформовані комунікативні навички. Діти знають різні способи привітання, прощання, звертання, уміють користуватись ввічливими словами. Знають значення понять товариші, друзі, дружба. Мають друзів серед однолітків як в дитячому садку так і поза його межами, з захопленням розповідають про них. Підтримують та співпереживають за товаришів у відповідних ситуаціях, підтримують їх. Діти вільно утворюють групи для різної спільної діяльності. Намагаються самостійно домовитись, розподілити завдання, обов'язки. Діти вільно можуть висловити свою думку, сформулювати прохання чітко і зрозуміло.

Під час моніторингу виявлено, що діти старшого дошкільного віку проявляють інтерес до навчання, майже всі легко йдуть на контакт, комунікабельні, легко вступають у відносини з однолітками та дорослими людьми і вільно почувають себе у цьому товаристві. У дітей сформована готовність до прийняття нової соціальної ролі - школяра. Це виражається у серйозному ставленні до школи взагалі і до навчальної діяльності та вчителя,

зокрема. Діти-випускники мають добрі потенційні можливості в галузі розвитку пізнавальних процесів, сформовані навички навчальної діяльності. Більшість вихованців мають достатній рівень саморегуляції і самостійності, уміють слухати і виконувати вказівки дорослого, контролювати себе, оцінювати свої відповіді й відповіді однолітків. Проаналізувавши рівень засвоєння програмових завдань дітьми старшого дошкільного віку, слід урізноманітнити напрями і методи формування компетентності старших дошкільників до навчання в школі: ретельно стежити за розвитком та тренуванням дрібної моторики рук, уваги.

Окрім загальної позитивної тенденції зростання рівнів досягнень дітей також простежується позитивна динаміка змін кожної дитини. Кожна дитина в певній мірі реалізувала свій потенціал, вона жила та діяла на рівні своїх оптимальних вікових і індивідуальних можливостей. Це свідчить про те, що педагоги зуміли відшукати найефективніші для кожної дитини індивідуальні методи освітньо-виховної роботи.

Фізичний розвиток дитини реалізується через фізичну активність. Отже, одним з важливих показників компетентності дитини є зрілість її фізичної активності, що характеризується розвитком м'язово-рухової та предметно-практичної вміності дитини в усіх сферах життєдіяльності.

Під час моніторингового дослідження була проведена діагностика рівнів сформованості ціннісного ставлення до власного здоров'я в дітей старшого дошкільного віку за спеціально розробленими критеріями і показниками. Під час проведення було використано такий комплекс методів як спостереження та аналіз різних видів діяльності дітей.

Критерії і показники були визначені з урахуванням вимог Базового компонента дошкільної освіти в Україні, змісту поняття «ціннісне ставлення до власного здоров'я».

У результаті дослідження було встановлено, що з найбільш сформованих вимог освітньої лінії «Особистість дитини» є орієнтування в ознаках статевої належності та оперування займенником «Я» з вирізненням себе з поміж інших (89%). Це свідчить про сформованість самосвідомості (ідентифікації себе зі своїм «Я», адекватної самооцінки, домагання визнання іншими її чеснот, уміння співвідносити «хочу», «можу», «буду»; орієнтування в своїх основних правах і обов'язках), який характеризує високий ступінь психологічної зрілості дошкільника.

Здорова особистість дитини старшого дошкільного віку – це особистість, яка зорієнтована на позитивне сприйняття моделі здорового способу життя, запропонованого дорослими, прагне до її підтримання, орієнтуючись на високий стандарт і реалізацію власного потенціалу; знає про здоров'я та його чинники; застосовує отримані знання у повсякденній діяльності, проявляючи відповідний характер поведінки і зрілість особистісних сфер. Формування здорової особистості дитини старшого дошкільного віку визначено як процес засвоєння дитиною знань про здоров'я (когнітивний компонент), забезпечення прагнення бути здоровою (емоційно-мотиваційний компонент) і застосування цих знань та мотивації на практиці (діяльнісний компонент).

Підтвердженням вищезазначеного є отримані під час дослідження результати, а саме: у 88% дітей сформована компетентність ціннісного ставлення до власного

здоров'я, а у 10% зазначено часткове розумінням сформованості здорової особистості.

Отже, позитивна динаміка щодо зацікавленості вихованців до збереження свого фізичного, психічного та соціального здоров'я, ціннісно-емоційного ставлення до виконання оздоровчих процедур, сформованості вміння мотивувати власні дії, прагнення дотримуватися здоров'язберігаючої моделі поведінки свідчить про ефективність проведення цілеспрямованої роботи вихователів на процес формування ціннісного ставлення до власного здоров'я в дітей старшого дошкільного віку.

Рекомендації:

- створити сприятливі умови розвитку, виховання, навчання дитини в закладі (спокійне середовище, яке не пригнічує психічні процеси, відсутність стресових ситуацій, адекватність вимог до дитини, зростання дошкільника у прийнятному, найбільш відповідному його природі темпі);
- формувати стійкий інтерес до різних видів рухової діяльності, з метою досягнення позитивних результатів у здоров'язбереженні дітей;
- варіативно застосовувати ефективні профілактичні інноваційні оздоровчі технології: елементи художньої гімнастики, пальчикова гімнастика, дихальна та звукова гімнастика, психогімнастика, фітболгімнастика;
- залучати дітей до оздоровчих технологій терапевтичного спрямування (арттерапія, пісочна терапія, казкотерапія, сміхотерапія, музична терапія, кольоротерапія, ігрова терапія).

Головне завдання реалізації освітнього напрямку «Дитина в соціумі» - розкрити дитині соціальний світ, допомогти їй здобути соціальний досвід та зрозуміти своє місце в соціумі як активного учасника. З огляду на результати спостереження можна зазначити, що 86% дошкільнят зорієнтовані на спілкуванні і взаємодії з дітьми та чуйно ставляться до інших людей залежно від віку та статі, а 14% дітей лише ситуативно готові взаємодіяти з дорослими людьми різного віку. Такий же відсоток дітей, а саме 86%, ініціюють дружні стосунки з тим, кому симпатизують, а 3% зовсім не схильні до міжособистісного спілкування.

На підставі аналізу результатів дослідження виявлено:

- ✓ 83% дітей виявляють інтерес і прагнення брати участь у будь якій спільній справі;
- ✓ 65% дітей прагнуть бути справедливими та відповідальними, будуючи стосунки з однолітками на принципі толерантності.
- ✓ 73% дошкільників формують оцінку вчинків та взаємин людей, орієнтуючись на моральні стандарти, при цьому 6% дітей не мають сформованих зазначених здібностей.

Рекомендації

- ставитися до дитини не з позиції над нею, а з позиції поряд і разом з дитиною. Діти й дорослі є партнерами в життєтворчому процесі, рівноправними учасниками освітнього процесу;
- розуміти та враховувати особливості розвитку кожної дитини, причини, що зумовлюють випередження чи відставання, певні нахили дітей, особливості поведінки дошкільників;

- систематично співпрацювати з родинами вихованців для побудови повноцінного освітнього процесу;
- схвалювати та стимулювати прагнення дитини розмірковувати, проявляти турботу про інших, допомагати їм, рахуватися з думкою інших, культурно, доброзичливо поводитися;
- всебічно підтримувати активність кожної дитини, створювати умови для пробудження і розвитку її творчих сил, здібностей, обдарованості.

Освітній напрям «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі» Базового компонента дошкільної освіти передбачає сформованість доступних для дітей дошкільного віку уявлень, еталонів, що відображають ознаки, властивості та відношення предметів і об'єктів навколишнього світу.

Показником сформованості цих уявлень є здатність дитини застосовувати набуті знання у практичній діяльності (ігровій, трудовій, сенсорно-пізнавальній, математичній тощо), оволодіння способами пізнання дійсності, розвиток у дитини наочно-дійового, наочно-образного, словесно-логічного мислення.

В результаті моніторингу було з'ясовано, що рівень розвитку пізнавальної сфери дошкільників залишається на середньому рівні. Серед досліджуваних дітей 43% що мають високі показники вмінь та навичок порівнювати предмети за кольором, формою, величиною, класифікувати предмети за їх кількісними та якісними ознаками.

Особливе місце в розвитку дошкільника займає робота з розвитку орієнтування на площині (аркуш паперу, сторінка книги, зошит тощо). Дані свідчать про те, що 76% дошкільнят легко орієнтуються на площині, а у 23% лише частково.

Таким чином, аналіз проведеного моніторингу дозволив зробити наступні висновки:

-найбільш ефективним варіантом взаємодії вихователя і дітей у пізнавальній діяльності є її організація як процес, у якому органічно поєднуються опосередкований педагогічний вплив вихователя з активністю, самостійністю процесу пізнання дітьми довкілля.

Рекомендації:

- створити умови для самостійної пізнавальної діяльності вихованців;
- збагачувати досвід відчуттів і сприймань (сенсорний) дитини;
- при доборі засобів впливу орієнтуватися на індивідуальний життєвий досвід;
- надавати дитині можливість досліджувати, експериментувати, запитувати, погоджуватися/не погоджуватися, перепитувати, виявляти сумнів, домагатися чіткої й доступної інформації.

Освітній напрям «Мовлення дитини» передбачає засвоєння дитиною культури мовлення та спілкування, елементарних правил користування мовою у різних життєвих ситуаціях.

У старших групах визначається позитивна динаміка щодо вільного володіння основними комунікативними навичками, вмінням ініціювати і підтримувати розпочату розмову (65%), усвідомлюючи українську мову державною (82%).

На підставі аналізу результатів моніторингу виявлено, що збалансованим словниковим запасом володіють 65% дітей, частково 26%. Розширення лексичного запасу слів дошкільників відбувається за рахунок

усіх частин мови. 37% дітей вживають слова різної складності, з конкретним, прямим і переносним значеннями. Їх мовлення збагачують синоніми, антоніми, омоніми, метафори, багатозначні слова, фразеологічні звороти. На жаль, 9% дошкільнят не засвоїли вживання граматичних категорій.

Тому вдосконалення мовленнєвої діяльності має базуватися на активному поєднанні слова з практичною діяльністю дошкільника, на урізноманітненні й зростанні її змістовності, наявності належних мовленнєвих еталонів, а розумне поєднання традицій та інновацій у сучасній організації мовленнєвої роботи з дошкільниками забезпечить її ефективність, реалізацію завдань, визначених у новій редакції Базового компонента дошкільної освіти.

Рекомендації

Педагогам необхідно:

- підвищувати рівень мовленнєвої активності, спонукаючи кожную дитину до участі в обговоренні, даючи можливість висловлювати власні думки;
- щоденно поповнювати, активізувати та автоматизувати словниковий запас дітей з різних сфер життєдіяльності;
- підтримувати бажання дитини експериментувати зі словом, звуком, заохочувати до вироблення самостійних суджень з приводу довкілля, власного «Я», висловлюватися з власної ініціативи;
- чергувати мовленнєві завдання з іншими видами дитячої діяльності для збереження інтересу й ініціативності дітей до навчального матеріалу заняття;
- використовувати чуттєвий та опосередкований способи ознайомлення зі словом;
- сприяти набуттю дітьми досвіду комунікативної взаємодії, даючи можливість спілкуватися з однолітками запитувати, повідомляти, пропонувати, обстоювати думки;
- залучати дітей до активного діалогу, ставлячи запитання;
- пропонувати творчі завдання, опираючись на особистий досвід дітей.

Набуття природничо-екологічної компетентності дошкільників відбувається в різних видах діяльності і потребує практичного засвоєння дітьми системи доступних природничих знань. Базовий компонент дошкільної освіти визначає зміст освітнього напрямку «Дитина у природному довкіллі». Виховання в дошкільників любові до рідної природи починається з розвитку їх сенсорних відчуттів, формування системи знань про об'єкти та явища природи.

Згідно з результатами спостереження, більша половина старших до 75% дітей обізнані з природним середовищем планети Земля та Всесвітом як цілісним організмом, а 10% дітей лише частково мають загальні уявлення про життя людей на планеті Земля. Протягом навчального року велика увага приділялась формуванню навичок, спрямованих на сталий розвиток. Майже 68% дітей знають про необхідність дотримання людиною правил доцільного природокористування. Такий же відсоток дітей сприймають природу як цінність, виокремлюючи позитивний та негативний вплив людської діяльності на стан природи.

Рекомендації:

- формувати екологічно-доцільну поведінку дітей шляхом впровадження ідей сталого розвитку;

- стимулювати допитливість та інтерес до пізнання природи описами її об'єктів та явищ, експериментуванням в природному двкіллі;
- частіше спонукати дітей до фантазування, прогнозування, самостійних припущень та висновків.

Показники засвоєння вимог освітнього напрямку «Гра дитини» Базового компонента дошкільної освіти.

Результати дослідження дають підстави вважати, що ігрова діяльність позитивно сприяє вихованню гармонійно розвинутої особистості, адже гра є прикладом універсальної діяльності дошкільників, бо містить у собі багато можливостей інших видів діяльності – навчальної, трудової та спілкування.

96% вихованців старших груп смостійно обирають ігри, ролі, створюють сюжети; 73% вміють працювати в команді, 36% самостійно приймають рішення під час гри.

Рекомендації:

- сприяти створенню в грі дитячого співтовариства, налагодженню рольової взаємодії, включенню старшого дошкільника в рольові діалоги;
- задовольняти потребу в ігрових діях;
- допомагати дитині в апробації майбутніх соціальних ролей;
- стримувати недоброзичливі прояви щодо інших, навчати елементарних форм вербалізації власних переживань, опису свого настрою, стану за допомогою гри-пантоміми, пластичних етюдів, казки.

Мета сучасної дошкільної освіти визначається не тільки кількістю знань, умінь і навичок, а й розвитком особистості в системі загальної культури. Базовий компонент дошкільної освіти засвідчує, що кожна дитина розвивається, реалізується і самовизначається як особистість, ознайомлюючись з надбаннями матеріального та духовного світу, набуваючи навичок помічати корисне і прекрасне, долучаючись до його створення.

Проведення моніторингу дало змогу зробити певні висновки щодо рівня сформованості компонентів особистісної культури дітей дошкільного віку. За результатами тестування, 76% дітей старшого дошкільного віку виявили потяг до діяльності естетичного напрямку в різних його видах. Це природно, бо специфіка художньо-творчого розвитку дошкільнят обумовлена психологічними, інтелектуальними та художніми параметрами даної вікової групи.

Пізнавальний інтерес до мистецтва, за результатами моніторингу, виявився таким: 72% вихованців оволоділи необхідними технічними прийомами для передачі своїх почуттів у малюнку, ліпленні, аплікації, поєднуючи елементи різних видів мистецтва. Схильність до переймання духовного потенціалу мистецького твору у власний досвід, виховуючи в собі риси улюблених персонажів, було виявлено у 47% вихованців.

Найвагомішими джерелами розвитку виразності дитячого мовлення є твори художньої літератури й усної народної творчості. В результаті моніторингу проаналізовано, що лише 49% вихованців сформовані комунікативні навички спілкування з приводу змісту і краси творів. При цьому, зауважимо, що у решти дітей (51%) лише частково розвивається естетика

мовленнєвої культури. На превеликий жаль, 12% дітей не мають навиків рефлексії стосовно власного мистецького досвіду, а 37% лише частково виявляють художню активність як складову особистісної культури.

В результаті підсумкового вивчення та проведеного моніторингу якості освітньої діяльності у ЗДО встановлено, що упродовж навчального року проводилася ефективна робота з музичного розвитку дошкільників. Музичні керівники Пустова Ніна, Максимчук Діана вдумливо та креативно підходять до формування і розвитку творчої особистості, залучають дітей до спілкування з музичним мистецтвом.

Заключним підсумковим етапом освітньої діяльності з випускниками є цікаві, багаті музично-естетичним змістом випускні ранки, які якісно підготовлені, а тому проведені на високому професійному рівні і є важливим підсумком роботи з музичного розвитку дошкільників на кінець навчального року. Майбутні першокласники продемонстрували присутнім на випускних ранках не тільки інтелектуальну, волюву і психологічну готовність до Нової української школи, але й свої досконалі музичні, хореографічні, пісенні, театральні, літературні, артистичні навички і здібності.

За результатами діагностики музичного розвитку дошкільників з усіх напрямів (слухання музики, співи, гра на ДМІ, музично-ритмічні рухи, самостійна музична діяльність) можна зробити висновок, що динаміка розвитку дітей позитивна і музично-освітня діяльність у закладі проводиться на достатньому та високому рівнях - 74% вихованця мають високий та достатній рівень сприйняття музики, 66% з елементарного музикування.

Моніторинг якості дошкільної освіти та виконання вимог БКДО в цілому засвідчив наступне: педагогічний колектив планомірно і систематично здійснює освітній процес з дошкільниками, сумлінно ставиться до відбору і застосування інтерактивних та сучасних форм, методів і прийомів активізації пізнавальної та мовленнєвої активності дошкільнят, відповідально відноситься до забезпечення організаційно-педагогічних умов для життєдіяльності дітей, організації розвивального простору в групових приміщеннях і на майданчиках.

Моніторинг успішності за освітніми напрямами в групах старшого дошкільного віку показав, що найменші показники належать таким освітнім лініям, як «Мовлення дитини» та «Дитина у світі культури», «Дитина в соціумі».

Вихователям необхідно посилити спрямовану роботу з соціально-культурного розвитку та художньо-мовленнєвої діяльності дітей, адже, мовлення тісно пов'язане з пізнавальним розвитком дитини, прилученням її до основ морально-етичної, емоційно-ціннісної та художньої культури.

В освітньому процесі слід надавати перевагу спілкуванню дорослого з дітьми у формі діалогу, посилити роботу з активізації пізнавальної діяльності, продовжувати впровадження діяльнісного підходу з метою розвитку ключових компетентностей і наскрізних умінь особистості, застосування теоретичних знань на практиці, формування здібностей до командної роботи, успішну інтеграцію в соціум.